

21 Verum ea regula nonnunquam fallere solet, ut ex dicentis apparebit, ac videre licet apud Greg. Lop. in lib. 4. gloss. 1. titul. 11. pag. 6. Tusch. lit. P. conclus. 760. Barbosa d. axiom. 190. ex numero 2. Tiraq. de priv. pie caus. priv. 26. numero 4. cum sequent. Mandos. de privileg. ad instar, quæst. 10. à numero 2. Sfort Odd. de restic. in integ. quæst. 18. art. 4.

Vers. Præsertim hoc ipsum.

22 Privilegiatus in specie suo jure uti non prohibetur adversus privilegiatum in genere. D. Covar. in regul. Possessor, part. 2. §. 2. numero 4. Surd. de aliment. titul. 8. privileg. 18. numero 7. & privileg. 61. numero 13. Simoncel. tract. de decret. titul. 5. inspect. 1. numero 3. Mangil. de imputat. quæst. 18. numero 25. & quæst. 120. numero 12. Tiraquel. ubi proximè, numero 5. Sfort Odd. num. 34. Mandos. numero 4. Secus si uterque privilegium obtineat in specie. Greg. Lop. in l. 4. gloss. 1. titul. 11. pag. 6.

Vers. Primus etenim casus.

23 Greg. Lop. in l. 5. gloss. 2. in fin. in ea est opinione, ut vidua agens in pupillum, vel alias personas miserabiles, privilegio suo uti valeat favore sexus. Sed contra tenet Carrasc. de cas. Cur. ex num. 92. Imò Franch. Neapolit. decis. 188. hanc quæstionem vanam reputavit propter identitatem privilegij. Confulas à Barbosa laudatos in collect. ad d. l. unic. numero 29.

Vers. Primò quia Bartolus.

24 Ubi privilegium non est idem, ac ex diversa causa conceditur, potentiùs prævalet, ut eo privilegiatus in privilegiatum jurevetur. Tondut. de prævent. judic. part. 2. quæst. 59. numero 44. 45. Afflic. decis. 56. Mandos. supra numero 2. Idem evenit si quis duplici privilegio muniatur. Barbosa d. axiom. 190. numero 2. Duo enim vincula vincunt unum, l. penult. C. d. adoption. Garc. de nobil. gloss. 6. numero 56. Menoch. conf. 176. numero 26.

Vers. Secundò, quia uterque.

25 Qui agit de damno vitando, fungitur suo privilegio contra pariter privilegiatum de lucro capiendò certantem, l. Verum 11. §. fin. de minor. l. fin. ex quibus caus. major. D. Covar. & Mandos. ubi proximè Tiraquellus d. privil. 26. nu. 6. Barbosa cum pluribus num. 3.

Vers. Tertio constat.

Adde Greg. Lop. in l. 5. gloss. 2. ad fin. titul. 3. pag. 3. ad finem Carrasc. sup. à numero 92.

Vers. Quarto, si res.

26 Sic conquisitis utrinque privilegiis, res ad jus commune reducitur; nam uterque in actu contraria inter se obtinent privilegia, ad quæ faciunt tradita per Fabrum in ration. ad l. fin. ex quib. caus. major.

Vers. Quintò esset egiudem.

27 Privilegium ita debet interpretari, ut quid præter, vel contra jus commune indul-

geat, alioqui prorsus foret inutile, l. 1. C. de thesaur. lib. 10. cap. ult. ad fin. 25. quæst. 1. ibi: Neque enim privilegia alicui concederentur, si præter generalem legem nulli aliquid speciale indulgeretur. Observat post alios Barbosa in collect. ad capit. in his, numeris 2. de purgat. canonie.

Vers. Sextò, idem probatur.

28 Favorabile est, ac ampliacione juven-dum privilegium, per quod res ad terminos juris communis revertitur. Castill. de tertis cap. 15. numero 40. Tiraq. de primogen. quæst. 24. numero 5. Guttier. de juram. confirmat. part. 1. cap. 29. numero 4. Sanch. de matrim. libro 1. disput. 12. numero 2. Everard. loc. à ratione legis larga, numero 29. Surd. de aliment. titul. 2. quæst. 15. numero 193. Ex quibus colligitur, quod in lege, sive privilegio, aut quavis dispositione amplectenda est interpretatio, quæ ad jus commune reducatur dispositum.

Ad Num. 5.

29 De his literis, quæ viduarum favore expediri consueverunt juxta legem unicam sæpe jam memoratam, differit Monteros. Practic. tract. 5. cap. 1. numero 11. Cur. Philip. part. 1. §. 9. numero 15. Carrasc. numero 64. qui numero 66. observat eas litteras, quas vulgò Provision ordinaria, dicimus, nedum viduis, sed & cæteris similiter privilegiatis miserabilibus concedit: idemque tradidit Author Curie Philippicæ.

Ibi: At si conveniantur, ac vocentur.

30 Beneficium præfate constitutionis competit privilegiatis, sive agent, sive conveniantur; utroque enim casu illis litigantibus Curie pater aditus. Azeved. in lib. 8. numero 5. 6. titul. 3. lib. 4. Recop. Carrasc. sup. numero 71. Tondut. d. cap. 59. numero 45. Trentacinq. variar. lib. 2. titul. de citationib. resolut. 2. numero 5. Monteros. ubi pronuper, Cur. Philip. supra numero 14. Carleval. supra numero 525. Salgad. Labyrinth. credit. pag. 1. cap. 2. §. 2. numero 35.

Ibi: Nihilominus literæ.

31 Quos casus obiter recensuimus supra cap. proximo, numero 23.

Ibi: Tertius ubi causa.

32 Contrarium de jure communi docent frequentissimè DD. Trentacinq. Variar. lib. 2. tit. de citation. resolut. 2. num. 11. ubi alij. Azeved. sup. num. 5. Barbosa cum pluribus in collect. ad d. l. unic. numero 11.

Ibi: Si causa criminalis.

33 Intellige si privilegiatus accusetur, vel per inquisitionem in eum procedatur: secus si ipse accuset; nam in Curia admittitur. Carrasc. numero 71. Jure autem communi indistinctè quoad causas criminales privilegiatus apud Curiam auditur. Trentac. num. 17. Barbosa numero 21. ubi alij Carleval. d. disp. 2. numero 592.

Sextus

Vers. Octavo, si alicujus castri.

39 Sciendum est, populi communitatem gaudere privilegio, ut ad Curiam adversarios quoad primam instantiam vocare queant, quoniam sub illa miserabiles continentur personæ. Menoch. de arbitr. lib. 1. cas. 66. numero 23. Trentacinq. d. resolut. 2. numero 35. Caravita tit. 219. numero 3. Barbosa collect. ad d. l. unic. numero 39. Monteros. pract. tract. 5. cap. 1. numero 2. Cur. Philip. part. 1. §. 9. numero 10. Carleval. de judic. lib. 1. disp. 2. numero 586. & 592. Rursus contra communitatem ipsam cuique casus Curie datur propter potentiam & suspicionem judicium, quos eligere decurionum collegium solet. Monter. & Cur. Philip. ubi proximè.

40 Præterea vassallorum Domini ad Curiam in prima instantia venire compelluntur, ut qui sint ex potentioribus, & qui Magistratus in proprio territorio præficiunt: nec subterfugere supremi Prætorij judicium permittuntur, etsi pupillus, vidua, vel alius privilegiatus existat. Carrasc. supra numero 100. Monter. numero 5. Cur. Philip. ubi proximè. Unde si Concilium civitatis Dominum ejus convenerit in Curia, ibi respondere tenebitur, nec aliquo privilegio se excusare valebit.

Ibi: Ipsa verò communitas.

41 Contrarium videbatur respondendum ex præmissis; nam populi universitas potitur privilegio dicte legis unicæ, ne ex proprio domicilio educatur ad lites, ut cæteri miserabiles. Barbosa supra numero 35. Praxis nihilominus id non admittit, ratione perpenfa, de qua supra numero 39. in fin.

Vers. Nonò, ubi lis esset.

42 Post inchoatum, lite contestata, judicium apud judicem inferiorem, jure nostro Curie aditus privilegiatis ex dicta lege unica clauditur. Alfar. de offic. Fisc. gloss. 16. n. 24. Carlev. sup. nu. 601. & jam præmonuimus cap. prox. nu. 32. Sed si minor, qui contestatus est, restitui postulaverit erroris prætextu, minimè audientium esse hic docemur. Obstat tamen quod auxilium restitutionis non est minoribus subtrahendum, nisi jure cautum reperiat. Marefc. variar. lib. 2. cap. 98. numero 6. Cyriac. lib. 2. controuv. 268. numero 28. Sfort. Odd. de restit. in integ. part. 1. quæst. 15. art. 6. numero 44. Molin. de primog. lib. 3. cap. 13. numero 65. Guttier. Pract. lib. 2. quæst. 88. ad fin. & lib. 3. quæst. 21. num. 4. Nec omisso privilegij ceteri debet modici præjudicij, quandoquidem illud specialiter jura miserabilibus indulgent, ne litibus vexentur iniquè apud judices inferiores; quod eo vel maximè observandum, quia juri communi consonat, sicut ex alijs adnotavimus obiter supra numero 31. Sic tenet Carleval. numero 602.

Vers. Solet autem dabitari, fin.

43 Si lis, de qua controvertitur, privilegiato, & alijs communis existat, & individua, non privilegiatus beneficio Imperialis Constitutionis per participationem juvatur: secus si commode divisionem recipiat, de quo fusè Carrasc. de casib. Cur. ex numero 22. Greg. Lop.

33 Sextus additur casus in causis executivi, ut prænotatur sup. cap. prox. numero 23. de cujus praxi Carrasc. latè, omninò videndus à numero 80. Alius item habetur in l. 1. cap. 12. tit. 13. lib. 3. Recopil. in causis mercatorum, de quibus Consulatus judices cognoscunt. Azeved. in l. 1. num. 42. tit. 1. & in l. 8. num. 11. tit. 3. lib. 4. Recop.

Vers. Octavo hanc interpretationem.

34 Communis sententia fert, quod privilegiatus ex d. l. unic. non utitur privilegio suo contra pariter privilegiatum, ut videre est apud laudatos supra numero 19. & 13.

Vers. Secundus tandem casus.

Aliud videtur Gregorio Lop. in l. 5. gloss. 2. tit. 3. pag. 3. quem refert, ac refutat Carrasc. de casib. Cur. ex num. 93.

Vers. Tertius erit casus.

Ita patet ex præmissis, & tenent laudati sup. num. 19. & per Barbof. in collect. ad d. l. unic. num. 29.

Vers. Quartus casus.

35 Consule quos retulimus supra numero 19. nec quoad fori privilegium procedit distinctio, de qua supra numero 25. quod in restitutione, aliisque causis obtinet.

Vers. Quintus deducitur.

36 Si privilegiatus similem conveniat in proprio domicilio; reus apud supremam Prætoriam non audietur in prima instantia; conquassantur enim privilegia, & jus commune debet observari, ut notant præcitate Interpretes sup. numero 19. 20. Sic locus est axiomati, quod privilegiatum non utitur suo privilegio.

Vers. Sextò deinde.

37 Privilegio hoc munitus quanquam in Curia domicilium hebeat, nequit in supremo Prætorio invitus conveniri, sed ad judices inferiores causa est remittenda. Trentacinq. supra d. resolut. 2. numero 8. prænotavimus supra, cap. prox. numero 1. etenim qui duplici foro ex privilegio potitur, eligere potest quem maluerit, ut respondeat: quod si à jure communi multiplicitas fori proveniat reo, actori electio competit, ut cum D. Covar. tradidimus in addit. variar. lib. 1. cap. 18. numero 39. & 40. ubi plures.

Vers. Septimò: ubi quis.

38 Hæc ita; nam actor habet privilegium in specie, & actu; reus verò in genere, ac habitu, secundum prænotata numero 25. Exemplum deduci poterit ex l. 9. tit. 3. lib. 4. Recop. ubi enumerantur plures, qui ad Curiam causas suas deferre in prima instantia possunt, non tamen gaudent privilegio, ne ex proprio domicilio ad litigandum extrahantur. D. de Faria Covar. Enucl.

in l. 5. gloss. 4. tit. 2. part. 3. Trentacing. d. resol. 2. num. 9. Cancr. *Variar. lib. 2. cap. 2. num. 28.* Castill. *controverf. lib. 3. cap. 25. num. 29.* Roderic. *de ann. redditib. lib. 3. q. 4. num. 45.* Barbosa in collect. ad dict. l. unic. num. 17. Carleval. num. 626.

44 Libet præmissis annectere, quod si vidua, vel alius privilegiatus accedat ut author laudatus ad tuendum emptorem, cui de evictione teneretur, nequibit causam ad Curiam revocare, ex dict. l. unic. C. quand. Imper. Ita Amat. *variar. part. 2. resol. 86. num. 66.* Mufcatel. *in praxi, p. 3. partis 1. princip. num. 4.* Similiter si lite cum non privilegiato inchoata, ei privilegiatus successerit, non valebit causam ad Curiam trahere. Carleval. cum pluribus de *judic. lib. 1. disp. 2. num. 625. & 626.* & asseruimus sup. cap. proximo, num. 23. in fin. Petr. Barbosa in l. *Heres absens, in princ. num. 159. de judic.*

SUMMARIUM.

- 1 Si Clericus laicum, vel è contra, heredem instituerit, an coram Ecclesiastico, aut Seculari insinuatio testamenti fieri debeat? & numero 2.
- 3 Quid de inventario bonorum hereditatis.
- 4 Clericus heres laici captam cum testatore instantiam in foro seculari prosequi tenetur.
- 5 Clericus venditor ligaturus pro defensione emptoris laici, fori privilegio uti non poterit.
- 6 Aliud in fisco vendente qui causam ad proprios iudices advocat, & numero 8.
- 7 Ampliatur ad ementem à fisco.
- 9 Fiscus sive agat, sive conveniatur, omnes causas desert ad proprium, ac peculiare forum.
- 10 Clericus ut principalis suscipiens, causam super propria re contra tertium motam, declinatoria fori se tueri potest.
- 11 Ampliatur doctrina tradita num. 5.
- 12 Ecclesia venditrix ut emptorem in iudicio tueatur laicum, in foro seculari debet comparere.
- 13 Ecclesia, aut Clericus agens in laicum, si reconveniatur, in foro seculari respondere tenebitur.
- 14 Ecclesia si laico successerit, inchoatum cum antecessore iudicium in foro seculari peragere debet.
- 15 Ecclesia non gaudet omnibus fisci privilegiis.
- 16 Fiscus causam pendentem cum illo, cui succedit, ad suos iudices evocat: & utrum instantia transeat in fiscum.
- 17 Ampliatur doctrina tradita num. 4.
- 18 Clericus heres laici an conveniatur per creditores defuncti in foro seculari, & num. 19.
- 20 De intellectu legis 57. tit. 6. pag. 1. remissivè.
- 21 Quod attinet ad forum, idem observatur in laico heredem clerici, ac in clerico heredem laici.
- 22 Agens adversus jacentem hereditatem, forum defuncti sequitur, non heredis.
- 23 Clericus heres laici ex actione reali in defunctum convenitur coram Ecclesiastico.
- 24 Exequutive agi non potest in foro seculari adversus clericum ut heredem laici.
- 25 Lex Principis secularis pro bono communi condita, etiam Ecclesiasticos astringit.

- 26 Puppicum instrumentum, ac cetera, que apud nos paratam habent executionem, etiam in foro Ecclesiastico merentur eandem: non tamen eadem forma exequendi in utroque foro observatur, num. 29.
- 27 Iudex secularis si aliquando in clericum iure procedat, non exequitur per se sententiam, sed executionem Ecclesiastico remittit.
- 28 Clericus heres secularis defuncti quo in foro conveniri debeat.
- 30 Poena stabilita in eos, qui non iure clericos ad forum seculare trahere intendunt.

CAPUT VIII.

Ad Num. 1.

Insinuatio, seu publicatio testamenti à laico conditi, in quo est clericus heres institutus, coram defuncti iudice fieri debet, non coram Ecclesiastico, l. 15. tit. 4. lib. 5. *Recop.* ubi Azev. num. 7. Matienz. *ibidem, gloss. 2.* Petr. Barbosa in l. *Heres absens, in princ. num. 190.* de *judic. Bobadill. Polit. lib. 2. cap. 18. num. 168.* Carleval. de *judic. lib. 1. disp. 2. num. 332.* Molin. de *just. & iure tract. 2. disp. 250.* Pichand. *manduct. ad prax. part. 2. præcept. 4. num. Curia Philip. part. 1. §. 5. num. 30.* Paz *prax. tom. 2. prælud. 2. num. 42.* ubi quod alias heres hereditate privatur, sicut idem obtinuisse testatur, licet hæc adversentur conclusioni quoad jus commune. *Tusch. lit. 1. concl. 345.* & alij.

Rursus laicus hæres clerici pro insinuatione testamenti seculare Tribunal adire tenetur. *Guttier. Practic. lib. 2. quæst. 48.* Tell. *Fernand. in l. 3. Tauri numero 11.* Azeved. *sup. num. 9.* Carleval. ubi proximè, Petr. Barbosa num. 190. & 197. qui duo ultimi in ea resistent opinione, ut semper insinuatio fit peragenda in foro seculari, etsi clericus succedat clerico: tum quia in illo cautius publica instrumenta servantur, tum ne testatoris dispositio celetur, quod facilius in Tribunalibus Ecclesiasticis potest contingere: de quo tamen consulas Molin. *Guttier. ubi pronuper, Cur. Philip. num. 26.* & 28. Sed si quis ad pias causas testetur, Ecclesiasticus Iudex erit competens ad insinuationem. D. Covar. in cap. *Sæ heredes, num. 3.* de *testam. Molin. ubi supra Cur. Philip. num. 26.* Quando insinuatione fit opus, & qua forma expedienda, tradit Ant. Gom. in l. 3. *Tauri, num. 4.*

Præmissa quæstioni affinis est illa de iudice competenti ad inventarij confessionem, cum Clericus laicum instituit, vel è contra: de quo varia extant placita, ut videre est apud Phanut. de *inventar. part. 3. num. 25.* Franc. Marc. *part. 1. decis. 1060. num. 4.* Roland. à Valle de *confession. inventar. quæst. 17.* Cur. Philip. *sup. num. 30.* Carleval. d. *disp. 2. à num. 133.* Petr. Barbosa num. 177. cum seqq. *Guttier. d. lib. 2. quæst. 49.* ex quibus Carlev. & Barbosa consequenter idem de inventario, ac de insinuatione sentiunt, ut scilicet confessio ad secularem iudicem spectat.

Ad Num. 2.

Cœptum cum laico reo iudicium per litis contestationem ejus hæres Clericus prosequi apud eundem iudicem tenetur, explosa fori declina-

declinatoria. Greg. Lop. in l. 57. gloss. 6. tit. 6. p. 1. *Castill. controverf. lib. 3. cap. 25. num. 49.* Petr. Barb. *sup. à num. 129.* Carleval. num. 309. Bobad. d. cap. 18. num. 165. Gail. lib. 1. *observ. 37. num. 8.* Paz. d. *præl. 2. num. 40.* Tondut. de *prævent. judic. pag. 1. cap. 30. ex num. 51.* & p. 2. cap. 12. nu. 52. Aug. Barb. de *jur. Ecclesiast. lib. 1. cap. 39. num. 102.* ubi plurimi, *Parlad. quotidian. lib. 2. cap. fin. part. 2. §. 1. num. 10.* Amat. *variar. resol. 86. num. 60.* Villalob. *Ærar. commun. opinion. lit. C. num. 103.* Olan. *concord. jur. lit. C. num. 28.* Avendann. de *exequend. mandat. lib. 1. cap. 1. num. 33.* Salgad. de *retent. Bullar. part. 2. cap. 12. num. 32.* Simili modo si laicus clerico succederit post motam litem, coram Ecclesiastico causam peragere constringetur. Carleval. num. 319. Tondut. *sup. part. 2. cap. 30. num. 50.* Cujus resolutionis extensionem reperies infra, num. 17.

Ad Num. 3.

Clericus venditor, ut emptorem laicum super re vendita conventum tueatur, nequit causam ex seculari deducere foro. Greg. Lop. in l. 57. gloss. 6. tit. 6. p. 1. Petr. Barbosa in l. *Venditor, num. 139.* de *judic. Ant. Gom. variar. lib. 2. cap. 2. num. 39.* Bobad. d. cap. 18. num. 169. Hermof. in l. 33. gloss. 1. num. 17. tit. 5. pag. 5. Guzm. de *evict. q. 7. per tot. Salgad. de retent. Bullar. part. 2. cap. 13. num. 51.* Amat. *sup. num. 62.* Aug. Barb. in d. c. 13. nu. 116. & 118. Molin. de *just. & jur. tract. 2. disp. 380. num. 15.* Fachin. *controverf. lib. 2. cap. 37. vers. Communis est, Tondut. de præv. judic. part. 1. cap. 20. num. 19.* Vide num. 11.

Ibi: Tametsi contrariam sententiam.

Pro qua plures apud Petr. Barbos. Guzm. & Aug. Barb. Sed prior ut receptor, ita & verior est, ideoque amplectendam sentio.

Ibi: Ad similitudinem Fisci.

6 Fiscus causam suscitatum adversus illum, qui emit ab ipso, ut defendat, ad proprios iudices advocat. Cancr. *variar. lib. 2. cap. 16. num. 44.* Tondut. d. cap. 20. num. 21. *Peregrin. de jur. fisc. lib. 7. tit. 1. num. 9.* Alfar. de *offic. fiscal. gloss. 16. num. 24.* Carleval. de *judic. lib. 1. disp. 2. num. 703.* ubi pluribus recensitis, de praxi Castellæ, ac Neapolis testificatur, *Farinac. fragment. lit. F. num. 183.* Guzm. de *evict. quæst. 8. per totum Mangil. eod. tract. quæst. 6. à num. 16.* Duaren. ad *tit. de judic. cap. de for. compet. in fin. Cavalcan. lib. 1. decis. 8.* Hermof. in d. l. 33. gloss. 1. num. 19. & ibi alij.

7 Imò emptor ipse, vel alius à Fisco causam habens, eo gaudet privilegio, ut ad seculares iudices, opposita declinatoria, conventus refugiat; quandoquidem de jure, ac præiudicio fisci discutitur. *Peregrin. sup. num. 3.* Hermof. num. 19. Alfar. gloss. 34. num. 69. Verùm si fisci procurator patiat iudicium cum emptore peragi, ipso tuente, processus absque nullitatis obice sustinebitur, quem iudex confecerit ordinarius. *Peregrin. num. 5.* Tondut. ubi proximè.

D. de Faria Covar. Enucl.

Sed adversus præcipuam resolutionem, 8 scilicet fisco venditorem fori privilegio non juvari, sentiunt Barbosa *sup. in d. l. Venditor, ex num. 151.* de quo fuse differit, & alij, quos refert Hermof. num. 20. qui distinctione adhibita, inter se pugnantem sententiam nititur concordare; sed absolute communiore, ac praxi oportet adherere. Adde Aug. Barb. de *Jur. Eccl. lib. 1. cap. 39. num. 120.*

Ibi: Aut nihil refert Fisci privilegium.

Fisco omnem suam causam, sive agat, 9 sive conveniatur, ad proprium, & speciale forum revocare conceditur, l. 2. C. si adversus. *fisc. l. 2. & per tot. C. ubi caus. fiscal. l. 3. C. de jur. fisc. lib. 10.* Carleval. d. *disp. 2. num. 698.* Guzm. *sup. quæst. 8. num. 8.* Alfar. gloss. 16. num. 23. & 24. Salgad. *Labyrinth. cred. p. 1. cap. 7. num. 15.* qui plures cumulant: hoc autem singulare admodum privilegium nullibi ad Clericos invenitur extensum. Petr. Barbosa in d. l. *Venditor, num. 149.* præsertim cum privilegia potius sint restringenda, quam amplianda. Tondut. de *præv. judic. part. 1. cap. 20. num. 22.*

Ibi: Nam hisce verbis non concedit Specul.

Adhibenda est distinctio cum Petr. Barbo- 10 fa ubi proximè, num. 144. etenim si clericus compareat in iudicio sicut author laudatus ad auxiliandum emptori, qui jus in re obtinet, & ab illo causam habet, cessat fori privilegium: non sic quando ut principalis accedit, ut propriam rem defendat, quæ existit penes suum colonum, vel inquilinum, qui ab actore lite vexatur; tunc siquidem ad forum Ecclesiasticum causa erit remittenda. Cancr. *variar. lib. 2. cap. 13. num. 64.* Guzm. de *evict. quæst. 7. num. 9.* Caldas de *empton. & vendit. cap. 31. num. 84.* Amat. *variar. part. 2. resol. 86. num. 72.* Capic. *decis. 197. num. 4.* Mynsing. *lib. 2. observat. 58. ex num. 2.* Aug. Barb. cum aliis de *jur. Ecclesiast. lib. 1. cap. 39. num. 119.* Tond. d. cap. 20. num. 14.

Ibi: Idemque erit, etiamsi lis nondum.

Clericus venditor nequit causam contra em- 11 ptorem laicum ad Ecclesiasticum tribunal introducere, etiam ante inchoatum iudicium, quod in se suscipere intendit veluti si oblato coram seculari iudice per actorem libello contra emptorem, illicò clericus ante citationem compareat, postulans in se iudicium, remoto principali reo, transferri, ut apud Ecclesiasticum conveniatur: hoc inquam, admittendum non erit; nam etsi iure verum sit, quod author laudatus valeat iudicium nondum captum cum emptore in se suscipere, id tamen procedit si nullum inde detrimentum agenti subsequatur, quod haud leve sentiet laicus, si translata in clericum causa, in foro alieno Ecclesiastico litigare compelleretur: ex quibus resolutionem præmissam cum pluribus tenet Petr. Barb. in l. *Venditor, num. 140.* cum seqq. de quo videndi itidem Hermof. in l. 33. gloss. 1. à num. 2. tit. 5. part. 5. Amat. *variar. part. 2. resol. 86. num. 64.* qui num. 69. observat, idem de venditore laico dicendum, si clericus emptor lite pulsetur; nam causa in foro Ecclesiastico discutietur.